

УДК 127.4

Марина Мазоренко
Анжеліка Кухаренко
Вікторія Маслова

ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ НАРОДІВ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Процеси глобалізації та міграції, які мають місце в теперішній час та будуть посилюватися в майбутньому, супроводжуються взаємопроникненням та змішуванням культур народів. Це викликає небезпеку гомогенізації культурної ідентичності націй і народностей. В існуючій ситуації дуже важливим стає завдання збереження культурної ідентичності націй і народностей. Разом із цим актуальним стає завдання збереження культурної спадщини людства.

Ідея систематизації найважливіших пам'яток людства існувала з далеких часів. Перший перелік Семи Чудес Світу, який включав визначні пам'ятки, відомі в ті часи був складений стародавніми греками в V столітті до н. е. На жаль, культурні та природні здобутки людства постійно перебувають під загрозою руйнації та зникнення. Із семи пам'яток грецького списку нині залишилися лише піраміди в Гізі, інші стали жертвою руйнацій.

Серед чинників, що створюють небезпеку втрати пам'яток є стрімка урбанізація, бідність, природні катаклізми, військові конфлікти, незаконні розкопи, забруднення довкілля. Крім того, велику загрозу для існування значущих для людства пам'яток історії, архітектури і природи становлять байдужість людей, низький рівень культури та поінформованості щодо важливості їх збереження.

Зростання загрози знищення природничих і культурних цінностей Землі спонукало людей усвідомити необхідність величезних зусиль для збереження досягнень культури та самобутності кожної нації. Це переконання призвело до усвідомлення необхідності створення постійно діючої міжнародної організації, яка б і забезпечувала взаємодію між народами в галузі культури.

Утворення ЮНЕСКО – спеціалізованої установи з питань освіти, науки, культури – було об'єктивно необхідним кроком, який відповідав прагненню народів світу до співробітництва в мирних умовах. Важливим завданням ЮНЕСКО став захист світового культурного надбання людства. Діяльність ЮНЕСКО у сфері охорони культурної спадщини характеризується поєднанням нормотворчості та суто практичних заходів. Основою цієї діяльності є розроблення та прийняття правових документів, спрямованих на регулювання відповідної частки соціокультурних відносин, а на основі нормативного регулювання, проведення численних практичних заходів із різнобічних питань охорони пам'яток матеріальної та нематеріальної культури.

Україна як учасниця Конвенції ЮНЕСКО з 1988 р. взяла на себе зобов'язання забезпечувати охорону об'єктів світової спадщини, розташованих на її території. У цьому сенсі особливого значення набуває проблема розробки комплексної системи заходів, які б поєднали внутрішній та міжнародний вектор діяльності держави щодо збереження й охорони культурної спадщини.

На жаль, в Україні існує проблема недостатності, а то й відсутності знань про визначні об'єкти культурної та природної спадщини, особливо в молодого покоління. Формування модерної української ідентичності значною мірою залежить від розповсюдження надбань історико-культурної спадщини. Майже кожен українець має бути залученим до історично-духовного розвитку та процесу історико-культурної спадкоємності.

Проблеми усвідомлення необхідності збереження та охорони пам'яток людства, як один із напрямків збереження культурної ідентичності, можуть бути вирішені лише за умови формування в людей відповідної системи цінностей, поваги до себе та інших, що ґрунтується на принципах толерантності та культури і сприяє консолідації українського суспільства.